

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

Polyptoton.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

domus interior gemitu, misereque tumul-
tu
Miseretur.

Cic. pro Roscio, Nemo erat, qui non ardere illa omnia mallet, quam videre in Sext. Rosc. bonis dominantem, &c.

Apud eundem in Verrem, Clamor interea fit tota domo, pugna inter feruos Rubrij, atque hospitis, &c. [Alio loco,] Cadere ianuam faxis, instare ferro, ligna, & sarmenta circumdant, & glomine, &c.

Periphrasis.

Circuitus loquendi, vel necessitatis, vel or-
natus causa adhibitus.

Permissio in Epitropo.

Perissologia.

Redundantia verborum, Seruius, vt,

— faciem mutatus, & ora.

Pleon.

Scholias. *Aristid.* $\mu\lambda\eta\rho\upsilon\tau\iota\varsigma$, implexatum inter se sententiarum
textura, vt inter formosos sapiens, inter sapi-
entes formosus. *Scholias* Aristidis.

Ekona/mus.

Aquil. p. 23. Magis necessarius huius figuræ usus in eo
est, vt verba quidem adijciamus, non tam e-
nuntianda rei necessaria, quam vt ex his mag-
nifico, vel dignitas, vel moralis aliqua com-
mentatio, aut denique species motura iudi-
cem circumponatur. Alioquin si nihil eorum
additio verbi efficiet, vitiosa erit. Itaque si
dicas, M. Cato ille: quamuis sufficiat nomen
tantummodo posuisse; vt dearis tamen plus si-
gnificasse addito (ille.)

Item hoc, quæ malum est ita voluntaria
seruitus? plus quiddam habuit ex eo, quod
(malum) interpositum est.

Plethynicon.

Longinos. Longinus inter grauitatis figuras nominat
 $\pi\lambda\eta\theta\upsilon\tau\iota\kappa\acute{\omicron}$, vbi vsurpatur numerus pluralis
pro singulari.

Ploce.

Copulatio. Ea figura elocutionis, in qua i-
dem verbum, aut nomen bis continuo positum
et vsa significat: vt est illud, Sed tamen ad il-
lum diem Memmius erat Memmius. Ita enim
hoc bis positum est, vt superius quidem no-
men tantum significet hominis, posterius ve-
lit intelligi eundem qui semper fuerit, ac sui
similem.

Iul. Rossp. Ploce, cum idem verbum sententiæ ad
consummationem superioris retorquetur,
vts,

— Vos & quibus integer aui
Sanguis, aui, solidaque suo stant robore ve-
tes:

Ves agitate fugam;

quale forsitan & illud accipi potest.

Pan etiam Arcadia moerenti se iunctis cortibus,

Pan etiam Arcadia dicat se iudare victam;

Latine dicitur implicatio, vel retractio.

Polyptoton.

Hoc schema solet complures sententias a-
lio, atque alio modo, vt pronuntientur, effe-
re. *Clocharis.*

Nam vehementer admiror, Lacedæmonij,
si præter hunc quempiam existimatis esse,
cui ob has causas iure succedere debeatis. Hic
est enim, qui nobis imploratam spem victo-
riæ est pollicitus. Hunc vos non solum in cõ-
silio dando ceteris præposuistis, sed etiam in
conficiendo negotio principem præfecistis.
Hunc omnium vestrum fortunas vniuersi cõ-
misistis. Ab hoc igitur vno pristina pollici-
tationis, rerumque gestarum orationem re-
poscere debetis.

Item Charisij, Pater hic tuus nunc denique
est, vt egestatem tuam debere alere videatur?
Patrem nunc appellas, quem prius egentem
auxilio tuo, vt alienum deseruisti? Patris tu fi-
lios ad potendas opes, cuius ad senatorem
violandam crudelissimus hostis fuisti? Nimi-
rum nullo cõsilio filios procreamus; nam ma-
iorem partem ex illis doloris, & contumelia
capimus.

Polyptoton, ex pluribus casibus. Hanc figu-
ram ex eo nominarunt, quod cum sapius ini-
tio ab eadem parte orationis stat, illa ipsa pars
declinationibus casuum, aut generibus, aut
numeris immutatur.

Casuum declinationibus hoc modo:

Senatus est summi imperij cõsiliium: sena-
tui teip. cura mandatur: ad senatum in dubijs
periculosisque rebus omnis ciuitas respicit.

Generibus autem hoc modo:

Pulchra autem hæc fama contingit ciuitati,
si optime meritum ciuem damnauerim vs: pul-
chrum erat exteræ nationes existimare: in se-
stiores nos esse bonis, quam malis. Pulchre
communibus vtilitatibus consulemus, si quos
oppressos; & hostes cupiere, nos circumuen-
rimus.

Numeris autem, sic:

Grata semper singulari fuerunt, quæ com-
mo-

ille superior Africanus Senatoribus fecit, qui primus eius ordinis subfellia a populo liberauit.

Polysynthesos.

Jul. Ruf. p. 44 Hoc schema efficitur cum sententia: multorum articulorum conuenienti copia continentur.

Pythia: Ille hunc poena constructum trahebat, hic autem vociferabatur, concursus vero non mediocri, cum tamen omnes opitulari vellent, sed nemo auderet: neque ibi Magistratus aderat, nec circumspicientes, quo potissimum confugeremus, reperiebamus, sed vno tempore nos, & praesens, & futurum malum perturbabat. Nam praesens tempus acerbicatis erat plerumque, reliquum vero timoris.

Item Diarchi, partim nostri silebant, partim autem ingentem clamorem excitabant. At hi socij, praecleara nostra auxilia neutrum poterant, neque enim constanti silentio, neque forti clamore strenue quid agere conabatur. Huc accedebat ignavis tubae strepitus, qui nihil eorum mentes ad virtutem excitabat.

Procatolepsis.

Jul. Ruf. p. 36 Est schema diatonas, cum id quod aduersarius arrepturus est, aut quae obiecturus praesumimus, ac praedicimus, ut illud,

Alexand. Rhetor. Graec. neque me Argolica de gente negabo.

Hoc primum.

Rhet. pag. 577. Et, Scio me Danais e gentibus unum

Et, bello Argiloces fatior petiisse penates.

Latine haec figura dicitur praecipio, vel anticipatio. Graece etiam prolepsis.

Procatolepsis.

Jul. Ruf. p. 36 Est procatolepsi proxima, cum rei de qua actum sumus, colorem praeparamus, & arquet praetendimus, ut in illo,

Anna soror, quae me suspensam in somnia terrent.

vsque quae bella exhausta cauebat.

Nam primo de infomnijs, quae est, deum mirari se virtutem hospitis dixit, & veram fidem esse, a dijs illum genus duere; misereri etiam casus, & errores, ut verecundius postea de amore fateretur, quasi in affectum hospitis, vel infomnijs, vel admiratione calamitatis inducta sit. Haec figura dicitur latine praeparatio.

Prodiastolepsis.

Alexand. Rhet. p. 54 *Aquil. p. 13* *per diastolepsin.* Figura quae perspicuitatis causa verbum aliquo licet absoluto sermone subiungit.

Oras in dyoma eponechthi peplophroumenon logos, pros diastaroun plonon, ut apud Homerum:

Al. Od. A. 351. h. Argamimoni hndan dymon. vox dymos redundat.

Prodiastolepsis.

Præcedens correctio. Haec figura, ut aliquid necessarium dictu, & in suaue audientibus, aut odiosum nobis dicturi sumus: praemunit. Exemplum apud Ciceronem frequens: quanta sentio, quanta hoc cum offensione dicturus sum, dicendum est.

Alexander Rhetor hoc affert Demosthenis exemplum:

Kai moi pros deon dta enche tis belitrou legon. Iso parhthian tis legon; Quæso vos per Deos immortales, ut cum optima de causa dicam, mihi dicendi libertas non denegetur.

Prolepsis.

Hoc est, cum id, quod aut in aduersarij causa, aut in iudicis opinione esse, aut fore arbitramur contrarium nobis, praecipiamus dicere, & cum ratione dissoluere.

Demosthenis, Atqui ego illum, iudices, arbitror Lycurgum laudatorem producturum, scilicet qui sit testis eius pudori, ac probitati: sed ego Lycurgum vobis praesentibus hoc vnum interrogabo, velitne se simile esse illius factis, & monibus. Quod si negauerit, satis factum vobis esse de veritate nostra debet.

Lysiae hac oratione saepius apud me utebatur, & orabat, ut suarum rerum misereret, inopiæque subuenirem. Quid multa? commotus humanis precibus depræcantis, quod petebat dedi, solus solus, quo minus nota calamitas hominis esset. Sed ut paratus venisse videatur, iam se negabit accepisse, & flens vobis supplicabit, ut se a calumniatoribus eripiatis. Vos autem, cum sic agentem videritis, facite, ut & illius, & mei memineritis.

Prolepsis est schema *λεγας*, id est figura elocutionis, cum ante numerus redditur verbis, quam res personae alliniantur, ut,

Nec tantum Rhodope miratur, sed Ismarus Orpheus:

Et, interea reges ingenti mole Latinus

Quadrilingo vehitur curru &c.

Latine appellari potest praesumptio, vel anticipatio.

Prosapodosis.

Reddita Nomen haec figura ex eo accipit, quod

R. 1. 3.

quod

Rus. Lup. p. 8.

Jul. Ruf. p. 30.

Aquil. p.